

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психотерапія з практикумом

Освітня програма : Початкова освіта

Спеціальність : 013 Початкова освіта

Галузь знань : 01 «Освіта»/ Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від “26” вересня 2019 р.

м. Коломия - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психотерапія з практикумом
Викладач (-і)	Микитюк Галина Юріївна
Контактний телефон викладача	0950021074
Е-mail викладача	g-mikityuk@ukr.net
Формат дисципліни	Денна, заочна форма/ дистанційне навчання
Обсяг дисципліни	180
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=6615
Консультації	Консультації до самостійної роботи студентів проводиться на практичних заняттях (тривалість – не фіксована, залежить від потреб студента проводиться у межах робочого часу викладача), консультація до екзамену – 1 год .
2. Анотація до курсу	
Курс «Психотерапія з практикумом» покликаний сформувати у студентів професійні знання і уміння у галузі надання психологічної допомоги, сприяти розумінню основних вимог щодо процесу проведення психотерапії, збагатити науковий світогляд студентів та їх психологічну культуру. Отримані знання та практичні навички сприятимуть професійному становленню та майбутній практичній реалізації кожного студента – майбутнього психолога.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою даного курсу є ознайомлення студентів з основними підходами сучасної світової психотерапії, стратегіями та тактиками психотерапевтичного впливу. Завдання курсу: сформувати в студентів уявлення про сутність та основну проблематику психотерапії як окремого виду психологічної практики, а також про її місце і роль в сучасній психологічній практиці; ознайомити студентів з основними поняттями психотерапії; сформувати уявлення про специфіку різних психотерапевтичних підходів; ознайомити студентів зі специфікою організації та проведення психотерапії в індивідуальній та груповій формах; сформувати у студентів навички надання психотерапевтичної допомоги.	
4. Результати навчання (компетентності)	
Загальні компетентності: КЗ-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків. КЗ-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно. КЗ-6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи). Спеціальні компетентності: СК – 2.2. Соціально-психологічна. Здатність до застосування знань про особливості комунікативної	

діяльності учнів класу /учня початкової школи, взаємостосунки вчителя та учнів, закономірності педагогічного спілкування, соціальної ситуації, ситуацій міжособистісної взаємодії; вміння застосовувати ці знання у моделюванні навчально-виховного процесу в початковій школі.

СК – 5.3. Інтерактивна. Здатність педагога організовувати ефективну спільну навчально-виховну діяльність і педагогічне спілкування; здатність співпрацювати для досягнення поставленої мети, знаходячи при цьому шляхи взаємодії зі всіма суб'єктами навчально-виховного середовища.

СК – 5.4. Соціально-комунікативна. Здатність учителя в будь-якій педагогічній ситуації орієнтуватися на всіх учасників навчально-виховного середовища, приймати правильні рішення і, як наслідок, досягати поставленої мети навчання й виховання.

Програмні результати навчання:

ПР3 Здатність враховувати вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи.

ПР 13 Здатність до здійснення комунікації, зорієнтованої на мовленнєве спілкування у процесі вирішення професійно-педагогічних задач.

ПР 14 Здатність прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	013 Початкова освіта	4	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Психотерапія як галузь психологічних знань. План. Визначення поняття «психотерапія». Функції психотерапії. Класифікація психотерапії. Об'єкт і предмет психотерапії. Основні моделі психотерапевтичної допомоги: релігійна, психіатрична, психологічна. Понятійний апарат психотерапії. Запит, психотерапевтичний процес, сетінг, сесія, альянс. Етапи процесу психотерапії.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота;	№ 1, 2, 3 із списку рекомендованої літератури;	Підготовка конспекту семінарського заняття; 2 год.		Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен 3
Тема 2. Становлення психотерапії як науки.	Лекція, практичне заняття,	№ 1, 2, 4 із списку рекомендованої	Підготовка конспекту		Упродовж семестру, згідно 3

План. Психотерапевтичні напрямки в ЕАП: психодинамічний, поведінковий і когнітивний, гуманістичний, системний, екзистенційний. Мета, завдання, базові принципи психотерапії. Особистість психотерапевта: емпатійність, толерантність, конгруентність.	самостійна робота;	літератури;	ту семінарського заняття; 2 год.	розкладом занять, екзамен
Тема 3. Психодинамічна терапія.	Лекція, практичне заняття. самостійна робота;	№ 4, 2, 5 із списку рекомендованої літератури;	Підготовка конспекту семінарського заняття; 2 год.	Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен
План. Основні правила психодинамічної терапії. Первинне інтерв'ю. Рекомендації Балінта щодо первинного інтерв'ю. Приблизна схема первинного інтерв'ю. Покази та проти покази для динамічної психотерапії.				
Тема 4. Індивідуальна психологія Альфреда Адлера.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота;	№ 4, 2, 6 із списку рекомендованої літератури;	Підготовка конспекту семінарського заняття; 2 год.	Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен;
План. Генезис неврозу. Теорія психотерапії в індивідуальній психології. Первинне інтерв'ю за А.Адлером з дорослими пацієнтами та дітьми. Методики метафоричного спілкування з дітьми.				
Тема 5. Особливості психотерапевтичного спілкування з дітьми.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота;	№ 5, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 5, 2, 3 (додаткова);	Підготовка конспекту семінарського заняття; 2 год.	Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен;
План. Дослідження ранніх спогадів. Цілі психотерапії по А.Адлеру. Базисні помилки особистості. Аналіз сновидінь і мрій за А.Адлером. Техніки адлеріанської психотерапії: підбадьорювання, психологічна підтримка пацієнта, «ага-переживання», демонстрація прийняття, техніка постановки завдань.				
Тема 6. Гештальт-терапія.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота;	№ 9, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 1, 2,	Підготовка конспекту семінарського заняття; 2 год.	Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен
План. Гештальт-молитва. Мета гештальт-терапії. Теорія гештальт-терапії.				

Поняття гештальту, уявлення про організм/поле навколишнього середовища, ідея холізму, ідея єдності психічної та тілесного життя людини. Генезис неврозу.		3 (додаткова);	ського заняття; 2 год.		мен.
Тема 7. Клієнт-центрована психотерапія.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 9, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 2, 5, 7 (додаткова);	Підготовка конспекту семінара ського заняття; 2 год.		Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен;
План. Мета клієнт - центрованої психотерапії. Теорія клієнт - центрованої психотерапії. Емпатичне розуміння, позитивне, поважне ставлення до нього, сердечність, прийняття, турбота і підтримка, конгруентність психотерапевта. Генезис неврозу.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 9, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 14, 12, 3 (додаткова);	Підготовка конспекту семінара ського заняття; 2 год.		Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен;
Тема 8. Груп-аналітична психотерапія.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 9, 8, 7 (додаткова);	Підготовка конспекту семінара ського заняття; 2 год.		Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен;
План. Генезис неврозу. Мета груп-аналітичної психотерапії. Теорія психотерапії; Поняття групової матриці. Основна, індивідуальна і динамічна матриці. Злоякісні матриці.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 10, 2, 13 (додаткова);	Підготовка конспекту семінара ського заняття; 2 год.		Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен;
Тема 9. Методи практичної психологічної корекції.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 10, 2, 13 (додаткова);	Підготовка конспекту семінара ського заняття; 2 год.		Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен;
План. Загальна характеристика. Основні психологічні механізми корекційного впливу ігри.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 10, 2, 13 (додаткова);	Підготовка конспекту семінара ського заняття; 2 год.		Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен;
Основні види і форми ігротерапії. Ігротерапія у психоаналізі. Ігрова терапія, центрована на клієнті.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 10, 2, 13 (додаткова);	Підготовка конспекту семінара ського заняття; 2 год.		Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен;
Тема 10. Види корекційних груп.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 10, 2, 13 (додаткова);	Підготовка конспекту семінара ського заняття; 2 год.		Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен;
План. Тренінгові групи і соціально - психологічний тренінг (СПТ). Робота тренінгових груп. Соціально - психологічний тренінг, як засіб корекції. Вправи соціально-психологічного тренінга. Групи розвитку комунікативних навичок і умінь. Групи особистісного	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 10, 2, 13 (додаткова);	Підготовка конспекту семінара ського заняття; 2 год.		Упродовж семестру, згідно 3 розкладом занять, екзамен;

росту. Тема 11. Психокорекція сімейних відносин. План. Сім'я, як об'єкт психокорекційного впливу. Методики корекції сімейних відносин та стосунків між батьками і дітьми.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 7, 6, 8 (додаткова);	Підготовка конспекту семінарського заняття; 2 год.	Упродовж семестру, згідно розкладом занять, екзамен; 3
Тема 12. Динамічний напрямок у психотерапії. План. Класичний психоаналіз З.Фрейда. Теоретичні основи психоаналізу. Техніка психоаналізу: продукування матеріалу, аналіз матеріалу пацієнта, робочий альянс, аналіз опору, аналіз переносу, аналіз сновидінь, аналіз помилкових дій. Самоаналіз. Особистість психоаналітика. Покази і протипокази до практики психоаналізу.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 1, 12, 13 (додаткова);	Підготовка конспекту семінарського заняття; 2 год.	Упродовж семестру, згідно розкладом занять, екзамен; 3
Тема 13. Кризова психотерапія. План. Принципи та завдання кризової психотерапії. Кризова інтервенція. Методи, варіанти, покази. Телефонне консультування. Кабінети соціально-психологічної допомоги. Кризові центри.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 1, 2, 3 (додаткова);	Підготовка конспекту семінарського заняття; 2 год.	Упродовж семестру, згідно розкладом занять, екзамен; 3
Тема 14. Сімейна психотерапія. План. Визначення, мета, методи, моделі. Етапи сімейної психотерапії (діагностичний, ліквідація сімейного конфлікту, реконструктивний, підтримуючий). Сімейний психотерапевт. Психотерапевтичний контракт. Сімейна психотерапія у пацієнтів з алкоголізмом та наркоманією.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 1, 2, 3 (додаткова);	Підготовка конспекту семінарського заняття; 2 год.	Упродовж семестру, згідно розкладом занять, екзамен; 3
Тема 15. Кризова психотерапія. План. Принципи та завдання кризової психотерапії. Кризова інтервенція. Методи,	Лекція, практичні заняття, самостійна робота;	№ 7, 8, 6 із списку рекомендованої літератури; 1, 2, 3 (додаткова);	Підготовка конспекту семінарського	Упродовж семестру, згідно розкладом занять, екзамен; 3

варіанти, поклази. Телефонне консултування. Кабінети соціально-психологічної допомоги. Кризові центри.			заняття; 2 год.		

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів включають: 25 балів за практичні заняття; 25 балів за самостійну роботу; 50 балів за екзамен. https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-proorhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykhdokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu- %e2%84%96447-vid-24.07.2015r..pdf
Вимоги до письмової роботи	
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь у дискусії, творчий підхід до вирішення сформульованих завдань.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів

7. Політика курсу

Вивчення навчальної дисципліни «Психотерапії з практикумом» потребує: виконання завдань згідно з навчальним планом; підготовки до семінарських занять; роботи в інформаційних джерелах; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури. Підготовка та участь у семінарських заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення теоретичного матеріалу, конспекту лекцій, а також позицій, викладених у підручниках, монографічній та іншій науковій літературі. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу. Дотримуватися законів України, статуту та Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». (<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf>)

8. Рекомендована література

Основна

1. Бурлачук Л.Б., Грабская Н.А., Кочарян А.С. Основи психотерапії. – Київ: Ника-Центр; Москва: Алетея, 1999. - 232 с.
2. Вітенко І.С. Загальна та медична психологія. - Київ: Здоров'я, 1994. - 291 с.
3. Гештальттерапія: Теорія і практика / Пер. с англ. Бульгіна І.; под общ.ред. Папуш М. - М: ЗКСМО пресе, 2000. - 320 с.

4. Гринсон Р. Техника и практика психоанализа. — М.: Класе, 1998.
5. Групповая психотерапия / Под ред. Б.Д.Карвасарского, С.Ледера. - М. Медицина, 1990. - 384 с.
6. Демьянов Ю.Г. Основы психопрофилактики и психотерапии: Пособие-практикум - СПб: ИД «МиМ» - «Паритет», 1999. - 224 с.
7. Зубалый Н.П., Левочкина А.М. Основы психотерапии: Учебное пособие. -Одесса: МАУП, 2001.- 160 с.
8. Лобзин В.С., Решетников М.М. Аутогенная тренировка.- Л.: Медицина, 1986.-272 с.
9. Мустакас К. Игровая терапия / Пер. с англ. Авидон - СПб: Речь 2000. - 288 с. (Психотерапия на практике).
10. Найт С. Руководство по МБР: Нейролингвистическое программирование (НЛП) / Пер. с англ. Юркан М. - СПб: Речь, 2000. 224 с. (Психотерапия на практике).

11. Осипова А. А. Общая психокоррекция: Учебное пособие. - М.: Творческий центр «Сфера», 2000. -512 с.
12. Пезешкиан Н. Психосоматика и позитивная психотерапия. Пер. с нем.- М.: Медицина, 1996.- 464 с.
13. Перлз Ф.С. и др. Практикум по гештальттерапии / Ф.С. Перлз, П. Гудмен, Р.Хефферлин. - М.: Изд-во института психотерапии, 2001. - 240 с.
14. Петрушин В.И. Музыкальная психотерапия: Теория и практика. Учебное пособие. - М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1999. - 176 с.
15. Практикум по арт-терапии / Под ред. Копнтин А.И. - СПб: Питер, 2000. -448 с.

Викладач Микитюк Галина Юрїївна